

Sázavské listy

Z OBSAHU **Strana 2** Sázavská zastavení – Fofejeton – Masopust.
Strana 3 Zprávy z radnice – Poplatky za odvoz odpadu.
Zprávy ze sociální oblasti – SK 55+. **Strana 4–6** Ze života města. Sázavská zastavení – Vzpomínka na Zdeňka Sternberga. **Strana 7–9** Sázavské děti. Sport. Inzerce. **Strana 10** Inzerce. **Strana 11** Zprávy ze sociální oblasti – Občanská poradna. **Strana 12** Zprávy z radnice – Očkování seniorů 80+.

číslo 2

ÚNOR 2021

PERIODICKÝ TISK ÚZEMNÍHO SAMOSPRÁVNÉHO CELKU

CENA 5 Kč

Leden přinesl pěknou nadílku sněhu k radosti dětí a běžkařů. Foto: Vladimír Trmal

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, jsme na počátku nového roku 2021 a situace v šíření koronaviru je velice nepředvídatelná.

Již je vyvinutá vakcína, kterou by se šíření nákazy mohlo omezit, ale vláda nám opět svými někdy až nepochopitelnými rozhodnutími nijak nepomáhá. Jedním z příkladů je slibované očkování pro naše nejohroženější spoluobčany. S velkou pompou bylo vyhlášeno registrování do očkovacího programu, které opět nefungovalo. Pro seniory je to velmi složité a bez pomoci svých blízkých, nebo známých je to pro ně neproveditelné. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli pomoci všem, kteří si o pomoc řeknou. Naši pracovníci vám rádi pomohou. Nebojte se na ně obrátit. Netýká se to jen občanů starších 80+. Velkou pomocí v tomto směru je i pomoc naší pečovatelské služby RUAH. Po dohodě s paní ředitelkou Mgr. Vackovou jsou všechny pečovatelské přípravené pomoci. Malým příspěvím, pro které se rozhodla rada města, také bude rozdána dezinfekce občanům starším 65+.

Jak jsem slíbil, chtěl bych vás informovat o dalších akcích, které město připravuje.

Leden 2021

Jednou z těch větších je podání žádosti o dotaci na rekonstrukci sportovního areálu u základní školy v hodnotě 5,7 milionu korun. Doufáme, že se nám podaří dotaci získat a rekonstruovat celý sportovní areál. Čeká nás také rekonstrukce elektroinstalace v mateřské škole, se kterou počítáme v průběhu prázdnin. Po havárii rozvodů vody jsme rekonstruovali prostory ZUŠ a během krátké doby zde obnovíme činnost. Pracujeme také na podání žádosti o dotaci na opravu izolace objektu mateřské školy a družiny ve „starém úřadě“ spojenou s vytvořením nové třídy pro družinu.

Pod vedením pana Milana Štědry projektujeme přestavbu našeho infocentra, které bude rozděleno na dvě části. Jedna část bude sloužit jako infocentrum a druhá jako stálá expozice vystavy ze života pana Jiřího Voskovce.

Jak vidíte, tak i naše město se v rozpočtově těžké době snažíme zvelebovat a rozvíjet.

Vše samozřejmě záleží na tom, zda se nám podaří získat dotace a na tom, jak se nám bude dařit v hospodaření s našim sníženým rozpočtem.

Ing. Ivan Koldcsiter, IWE, starosta města Sázava

2017

2011

2009

2012

2007

2020

2012

2009

2009

2014

2020

FOTOFEJTON

Masopust v Sázavě

Foto: Vladimír Trmal

Masopust je pohyblivý svátek, stejně jako Velikonoce. Letos měl být masopustní průvod v sobotu 13. února. Ze známých důvodů pandemických opatření se však po nepřetržité čtrnáctileté tradici konat nebude.

O starých zvycích píše kronikář Stanislav Kuna, že o masopustní neděli hospodyně smažily koblihy a smaženice, byl bohatý oběd, po kterém se všichni chystali k muzice. V Sázavě se konal společný bál a tančilo se až do rána. Veselá zábava pokračovala i v pondělí a úterý. Hlavní byl úterní průvod maškar, který se zastavil před každým stavením. Maškary tam zpívaly a tančily za doprovodu hudby s hospodyní a hospodářem. Některé masky byly již tradiční – medvěd s medvěďárem, kobyla či slaměný Bakchus. Ostatní byly všelijaké. Na tuto podívanou přicházeli lidé z okolních sázavských vesnic, aby se zasmáli a pobavili. V Sázavě tuto tradici ještě donedávna udržoval spolek Obec baráčníků. Jejich náplní je kromě jiného pěstovat staré, ušlechtilé zvyky a obyčeje, písně, tance,

rozvíjet staročeskou bodrost a dbát na poctivost. Zřejmě posledním pokusem o vzkříšení staré tradice byl masopustní průvod v březnu 2000, ale kromě dvou medvědů, tří bubeníků a hloučku dětí se průvodu nikdo nezúčastnil a akce prošla bez povšimnutí. Učitelky ze základní školy v roce 2007 zapojily děti do objevování staré tradice a zorganizovaly průvod, na který si děti masky samy vyrobily. Městský úřad zajistil dechovou kapelu a do průvodu se zapojili také baráčníci i ochotníci. Tak začala nová tradice masopustních průvodů, které posléze roztančily mažoretky Smetanky z Chocerad, doprovázeli je dobrovolní bubeníci pod vedením Petra Šušora, koně Petra Latky s jezdci v nádherných kostýmech, společné masky učitelského sboru, spolek mudrců ze společenského domu, divadelníků a hlavně davy dětí se svými maskami. Starosta odevzdal maškaram náměstí a nejlepší masky byly vyhodnoceny a odměněny za moderování Radka Tupého a Markéty Čechové. Akci pořádalo město Sázava ve spolupráci s kulturní komisí, základní školou, Obcí baráčníků, Divadelním souborem Jiřího Voskovce, se správou Sázavského kláštera za pomoci Policie ČR, městské policie a hasičského záchranného sboru. To bylo do minulého roku. Tak uvidíme v roce 2022. Míš

Poplatky za odvoz odpadu

V souvislosti s mimořádnými vládními opatřeními zavedenými na ochranu před šířením koronaviru je pokladna městského úřadu uzavřena. Žádáme občany, aby k úhradě místních poplatků za odvoz odpadu a poplatku ze psů využívali výhradně bezhotovostní platby na účet číslo 443541359/0800. Jako variabilní symbol je třeba uvést rodné číslo plátce. V případě, že hradíte místní poplatek za více členů domácnosti, uveďte jména jednotlivých osob do poznámky k platbě.

Poplatek za svoz komunálního odpadu činí 700 Kč za osobu. V rodinných domech, které zároveň využívají popelnici na bioodpad, činí poplatek za svoz komunálního odpadu 650 Kč za osobu. V době mimořádných preventivních opatření není možné vyzvedávat na městském úřadě samolepky na popelnici. Tyto samolepky budou vydávány po skončení mimořádných opatření.

Termín úhrady poplatku za svoz komunálního odpadu a poplatku ze psů je do 30. 4. 2021.

Sazby poplatku jsou uvedeny ve vyhlášce města.

Pokud plátce nemá možnost uhradit místní poplatky bezhotovostně, může požádat buď e-mailem, nebo telefonicky městský úřad o zaslání složenky, na základě které poplatek zaplatí na poště. Jako variabilní symbol uvede plátce své rodné číslo.

Bližší informace můžete získat od zaměstnanců ekonomického odboru:

Naděžda Tupá, tel.: 327 551 056, e-mail: n.tupa@mestosazava.cz

Ing. Jana Břečková, tel.: 327 551 054, e-mail: j.breckova@mestosazava.cz

Jana Šteflíčková, tel.: 327 551 055, e-mail: j.steflickova@mestosazava.cz

Ing. Romana Jílková, tel.: 327 551 057, e-mail: r.jilkova@mestosazava.cz

ZPRÁVY ZE SOCIÁLNÍ OBLASTI

155

SK 55+ V ÚNORU

Vážení přátelé,

i my, SK 55+, jdeme dál a těšíme se na všechny výzvy a překážky, které nám rok 2021 přinese. Pro zimní měsíce jsme si dali za úkol pořádně potrápít mozkové závity a procvičit tak tím naší paměť.

Mozek je jako houba, která musí neustále nasávat nové informace nebo alespoň pracovat s těmi, které již vsála, aby nedošlo k vysychání, drobení – zkrátka k zapominání. Je to podobné jako se svaly. Co neposilujeme, to se ztrácí, chřadne, snadno se unaví a nakonec třeba i vypoví službu.

Do rukou se nám dostala výborná kniha pro tyto účely. Jmenuje se **Dobrá myslivna** a pochází z pera **Veroniky Nešporové**, rodačky z Uhlířských Janovic. Pracuje jako speciální pedagožka zejména se seniory, kteří trpí Alzheimerovou chorobou. Z osvědčených cvičení, která pro ně vytvořila, sestavila knihu, která má inspirovat, potrápít, pobavit, ale hlavně potrénovat hlavy nejen našich prarodičů. Jeden totiž neví, kdy si z nákupního seznamu

zapamatuje sotva polovinu. Tato kniha vyšla i v elektronické podobě a lze jí objednat na internetových stránkách.

Sledujte naše stránky Facebooku, kam vkládáme reminiscenční úkoly pro zpříjemnění chviliek. Sledujte i nadále naše nástěnky. Uvítáme jakékoliv nápady, náměty a rady všeho druhu.

Je nám velice líto, že se nemůžeme setkávat při různých příležitostech kulturních nebo tvořivých. Myslíme na vás a hned, pokud doba dovolí, doženeme vše, co bylo naplánováno. Pokud by někdo potřeboval pomoci, rádi vyhovíme, pomůžeme, zařídíme. Přejeme vám mnoho sil při zvládání vašich povinností a radostí.

Yvona Hetmanová – tel.: 602 858 528, **Iva Danešová** – tel.: 723 293 029,

Lenka Rupprechtová – tel.: 774 660 266, e-mail: saz.kom.55@seznam.cz

JARMILA KRATOCHVÍLOVÁ OSLAVILA SVÉ ŽIVOTNÍ JUBILEUM

Toto jméno není vůbec potřeba představovat. Naše bývalá reprezentantka lehké atletiky se nesmazatelně vepsala do podvědomí nás

všech. Nejen svou skromností a lidskostí, ale zejména svými výsledky, díky kterým se stala legendou. Stále je držitelkou současného světového rekordu na 800 m v čase 1:53,29, který vytvořila 26. července 1983 v Mnichově. Tento rekord je vůbec nejdéle platným světovým rekordem v oficiálních disciplínách

v historii ženské atletiky. Výčet úspěchů nemá smysl připomínat. Jsou všude zaznamenány. Je jasné, že svými výkony patří mezi nejlepší světové, evropské, československé i české atletky historie.

Vážená paní Jarmilo, přejeme Vám pevné zdraví, spoustu sil, energie a radosti při Vaší trenérské činnosti a pokud doba dovolí a bude příznivá k různým setkáním, tak nám bude velkou ctí Vás přivítat u nás v Sázavě. Děkujeme Vám za krásné chvíle při sledování Vašich úžasných úspěchů.

Koordinátoři SK 55+

KRÁSNÉ A ZDRAVÉ VYCHÁZKY ZIMNÍ SÁZAVOU

Oblékne si kabát, čepici, šálu, rukavice a je tu čas na zasněžené procházky. Vždy, když počasí a nohy dovolí, se můžeme vypravit i dál za město, s sebou termosku s dobrým čajem. Někdo chodí sám a někdo v páru. Procházky zimní krajinou patří k těm nejkrásnějším chvílím, které můžete v tomto období zažít. Procházíme místa, která se v zimě stávají vzácná. Sníh dlouho nevydrží, tak využíváme každý den. Bereme hůlky, ty se vždy hodí. Nordic walking je univerzálním pohybem, který nám umožní být v kondici. Každý den pohyb, protože bez pohybu někteří nemohou být. Pravidelná chůze má své výhody, zlepšuje oběhový

system, posiluje svaly, snižuje obsah cukru v krvi a hlavně pomáhá udržet si optimální váhu. Má prostě příznivý vliv nejen na naše tělo, ale i na mysl. Na co nesmíme zapomenout? V zimě především na teplé a pohodlné boty. Obvyčejná chůze? Ano, právě obvyčejná chůze je zdravá a neefektivnější. Věnovat se jí můžeme i mezi pane láky, to zvládnou i ti méně zdatní. Jen musíme být v tomto období více opatrní, někdy to klouže. Chodit se má svižně a podle možností. Stačí 45 minut a nejlépe denně. Nezapomínejte na protahování svalů, je velmi důležité a tělu prospěšné.

Pokud chcete být důslední, klidně si zapisujte trasy a jak dlouho jste byli venku. Pak při společných setkání, jak jen to bude možné, si můžeme o vycházkách popovídat. Vycházka je pastva také pro oči. Prostě si užijte každý krásný okamžik. Doba je smutná a o to více se musíme snažit být ve střehu a zůstat v kondici. Úsměv a přátelé nás vždy udržují v dobré náladě. Je báječné, že Sázava má své lidi v pohybu. Krásné chvíle v přírodě jsou důležité pro náš duševní klid a rovnováhu. Nemůžeme se dočkat společných vycházek.

Přejeme vám krásné vycházkové dny. Klidně fotte a posílejte foto. Příroda je krásná.

Chůze je radost a radost je život.

Koordinátoři SK 55+

Práce na kostele sv. Prokopa

V zimních měsících, v době nepříznivé počasí pro stavební práce, se stále pokračuje v obnově kostela sv. Prokopa. Navzdory sněhu a zimě pracuje skupina místních i přespolních tesařů na obnově krovu a nosné konstrukce sanctusní věžičky nad vstupem do kostela.

Navíc se v těchto chladnějších měsících o to usilovněji pracuje v interiéru na obnově a čišťení oltářů a také na nové kamenné podlaze do krypty sv. Prokopa. Na jaře nás tam bude čekat kombinace mramoru, litého kamínkového teraca a mosazi.

Mimo Sázavu v dílnách se intenzivně dokončují předměty, které budou v brzké době převezeny na Sázavu. Například v dílně uměleckých sklářů a kovářů v Novém Boru se pracuje na originálním lustru do krypty sv. Prokopa. Lustr bude sestávat z oceli, skla a elektrického vstrojení a budou na něm uvedeny krátké texty ze staroslověnských textů tzv. pražských zlomků.

V dílně varhanáře Rudolfa Valenty na okraji Prahy se dokončuje výroba nového varhanního stroje a mechanismu, který bude na Sázavě uložen do původní, ale zrestaurované barokní skříně. Varhanáři mají

dokončenu naprostou většinu komponentů varhan, nyní je již sestavují a zkoušejí v dílně. Část varhan, která bude nejvíce viditelná – positiv, je již dokončena, hraje a zbývá jen konečná úprava. Nyní se pracuje na zapojení a ovládání píšťal v hlavní varhanní skříně.

Když vše dobře dopadne, počátkem jara bude hotov interiér kostela a začne se dokončovat krytina na strmé střeše hlavní lodi kostela sv. Prokopa.

Děkujeme všem, kteří nás podporují, zvláště dárcům, kteří nám kolem Vánoc zaslali peníze

na podporu financování oprav. Aktuální fotografie je možné sledovat na našem webu <https://www.svprokop-sazava.cz/> a FB profilu **Sázavský klášter – poutní místo sv. Prokopa**.

P. Radim Cigánek, farář

Voskovcova Sázava – výsledky

Vážení přátelé a příznivci divadla,

je toho málo, co jsme mohli v uplynulém roce s magickými dvacítkami zažít. Mezi tím výjimečným málem byl 20. ročník Voskovcovy Sázavy, přehlídky hudebních divadel. Byť nebyl dokonán, přesto se pořadatelé a porotci rozhodli, že ocení představení, která měli diváci možnost vidět. Ze sedmi soutěžních titulů prošly přehlídkou čtyři. Koronavirová opatření zamezila odprezentovat Spolek Vlastík z Vrchlabí s kusem Pan Kaplan má třídu rád, představení To jsme my! Náplavka Grotesque z Lysé nad Labem a hru Skřivani už jen v Shakespearovi od Zmatkařů z Dobronína.

A udělená ocenění? Nejvíce jich posbírala Nemrtvá nevěsta z dílny Divadla Stodola Jiříkovic. Cenu získala v kategoriích Nejlepší představení, Nejlepší kostýmy a Nejlepší scéna. Individuální poklonu ze stejného souboru získali Jan Raclavský – nejlepší mužský herecký výkon za roli Viktora, Marek Šudoma – za nejlepší pěvecký výkon v roli Achfréda a Blanka Buchtová byla oceněna čestným uznáním za ztvárnění postavy Červa.

Její pastorkyňa od pražského Divadla Máj získala tři ocenění. Jaroslav Kodeš za nejlepší režii, Marie Weigrichtová za nejlepší ženský herecký výkon v roli Kostelničky a uznání poroty pro soubor za citlivý hudební přístup. Kabaret proti nám! Kočovného divadla Ad Hoc má také tři ceny: za nejlepší hudbu, Klára Šidlová za nejlepší ženský pěvecký výkon a soubor získal čestné uznání za autorský scénář ke kabaretnímu představení.

Náhradní Hospoda Na Mýtince od Divadelního souboru Jirásek z Nového Bydžova zaujala porotu doplněním hry o zpěvy, housle a trumpetu.

„Dvacátý ročník Voskovcovy Sázavy byl kulatý, a tudíž se trochu očekávalo, že bude něčím kromobyčejný. A vskutku! Začal i probíhal za neustále se měnící situace v duchu „... že se vezmete, že se nevezmete...“. Všem navzdory bylo sázavskými ochotníky vše vzorně připraveno, byla odehrána čtyři soutěžní představení a ta byla oceněna ve všech kategoriích. Proto si všichni zaslouží potlesk na otevřené scéně,“ zhodnotil přehlídku porotce Oldřich Randula.

Jeho kolega Luboš „Hombré“ Děťátkovský ho doplnil: „Letošní přehlídka odolávala v nelehké situaci se ctí, jak nejdéle to šlo, a přinesla představení s tóny světových i lidových autorů. Myslím, že vzhledem k okolnostem obstála na podtrženou jedničku.“

Děkujeme všem hercům, hudebníkům, divadelníkům, divákům, pořadatelům a partnerům. Těšíme se, až se zase ozve známé: „Pane Voskovče? Pane Werichu, co se děje? Jsou tam lidé, měli bysme začít.“

VV

SÁZAVSKÁ ZASTAVENÍ

Vzpomínka na Zdeňka Sternberga

Zdeněk Filip Maria Emanuel Jiří Ignatius Sternberg, mimořádná osobnost Posázaví zemřel 19. ledna ve věku 97 let. Před 20 lety jsme spolu udělali rozhovor pro Sázavské listy a protože neztratil nic na zajímavosti dovolte, abychom jej v této nelehké době znovu zveřejnili.

Zdeněk Sternberg se narodil v Praze v roce 1923, žil na rodovém sídle v Českém Šternberku, studoval na Gymnasiu v Praze, byl referentem Ústředního svazu řemesel, v roce 1949 absolvoval Právní fakultu, ale nemohl promovat. V letech 1950–55 byl nasazen u Pomocného technického praporu v dolech, od roku 1956 až do své emigrace v roce 1968 pracoval v Hudebním divadle Karlín. Do roku 1991 žil v exilu ve Vídni. Od roku 1991 se vrátil na hrad Český Šternberk, jehož byl majitelem. Zdeněk Sternberg byl ženatý, měl syna Filipa, který žije ve Vídni. Ve volných chvílích se zabíral filatelistikou, fotografováním, sokolnictvím a s otcem dějinami třicetileté války. Pochází z českého a moravského šlechtického rodu, který svůj původ odvozuje od Diviše žijícího ve 12. stol. v Posázaví. Centrem rodových statků v Čechách je hrad Šternberk a stejnojmenný hrad na severní Moravě. Třetí enkláva šternberských majetků se nacházela ve východních Čechách. Od konce 13. stol.

byli Šterberkové rozděleni na řadu větví, z nichž nejvýznamnější větve byly moravská, holická a konopištská. Zastávali důležité funkce v českém státě až do 19. století. Hrad Český Šternberk byl založen v letech 1241–42 Zdislavem ze Šternberka jako pevnost, hájící zemi v případě potřeby proti vpádu nepřátel z jihu. Za husitských válek byl majitelem hradu Petr ze Šternberka, který bojoval v r. 1420 proti Žižkovu u Sudoměře. Téhož roku padl i se stovkou rytířů oddaných králi Zikmundovi v bitvě u Vyšehradu. Jeho ovdovělá manželka Perchta se i s poddanými přihlásila k programu husitství a díky tomu se husitské války hradu příliš nedotkly. Mladší bratr Petra, Zdeněk ze Šternberka, se stal zprvu rádcem a později odpůrcem krále Jiřího z Poděbrad. Královská vojska proto v r. 1467 hrad dobyla a pobořila. Poté byla celá stavba Šternberkům zkonfiskována. Šternberkové opět získali ztracený hrad až v r. 1479 za vlády krále Vladislava II. V 16. stol. se hrad dědictvím a poté i dalším prodejem dostal do vlastnictví jiných majitelů. V r. 1841 Šternberk kupuje Zdeněk ze Šternberka a v letech 1904–05 dochází k dalším úpravám hradního exteriéru. Šternberkové vlastnili hrad až do roku 1949, kdy jim byl zkonfiskován komunistickým režimem. V r. 1992 se hrad opět stal majetkem svých právoplatných majitelů – Šternberků. Český Šternberk je jedním z mála hradů na světě, který patří potomkům svých zakladatelů.

ROZHOVOR SE ZDEŇKEM STERNBERGEM

Patříte mezi českou šlechtu, ale v různých médiích moc nefigurujete.

Jak prožíváte svůj „urozený stav“?

Já se sice nevyhýbám rozhovorům např. s novinami, to je tady každou chvíli, ale jinak jsem spíše introvertní typ.

Šlechtické tituly používáte nebo je to už pasé?

Já jsem se ještě nikdy nepodepisoval Zdeněk hrabě Sternberg, protože jsem ani hrabě nikdy nebyl. Já jsem se narodil v roce 1923 a šlechtické tituly byly zrušeny zákonem v roce 1918, těsně po vzniku první republiky. Můj otec přirozeně titul měl.

Vy jste žil tady na hradě až do roku 1965. Krajina je zde přece jenom odlehlá a to středověké obydlí... Jak to na Vás působilo?

Pro mě to bylo normální a běžné. Studoval jsem v Praze a každý víkend dojížděl do Českého Šternberka. Tady byla skupina mladých lidí, kteří jezdili do zaměstnání a škol do Prahy. V té době se vyučovalo i v sobotu, takže v poledne v sobotu jel přímý vlak, tuším ve 12:30, z Wilsonova nádraží, to se nepřesedalo, to jenom v Čerčanech přepnuli parní lokomotivu a přijeli jsme někdy kolem čtvrté. V neděli večer, ve čtvrt na osm, jel přímý vlak zpátky, ten končil tehdy na nádraží Královské Vinohrady, které už také zaniklo, a odtud se jelo tramvají domů, tedy do bytu. To bylo pravidlo, to bylo každý víkend. Pro mě to bylo všechno úplně běžné – hrad nebo nehrad. Jak je to pořekadlo – můj dům, můj hrad, tak u mě by to bylo spíše obrácené – můj hrad, můj dům. Protože to je zvyk, to je normální situace.

Tak Vy jste vlastně žil v Praze?

Já jsem byl trvale na Šternberku do svých třinácti, čtrnácti let, to jsem ani nechodil do školy, protože jsem byl vyučován po dobu obecní školy soukromě. Dojížděl sem každý den vlakem z Rataj řídicí učitel v důchodu Vojtěch Votruba, takový typický český kantor, velice vzdělaný. Měl jsem ho moc rád. Byl to příjemný starý pán. Vystoupal každý den asi ve čtyři odpoledne na hrad a pak mě vyučoval asi do sedmi, pak zase nasadil klobouk a kabát s velkými šosy a kráčel dolů na vlak a jel domů. Když byl konec školního roku, tak jsem se s ním odebral do místní školy, kde byl pan řídící Škvor, a tam jsem byl podroben zkoušce za uplynulý školní rok, za přítomnosti mého učitele. Učitel Votruba, který nebyl už ve funkci, tak svému mladšímu kolegovi tykal, zatímco ten mu obřadně vykal. Pamatuji si, jak asi ve třetí třídě byla násobilka a Votruba říkal: „No toho můžeš zkusit, ale vynechej sedmičku a osmičku.“ Ten to poslušně vynechal, já jsem odpovídal a dostal jsem z počtů jedničku. Tak takhle se to asi odbývalo.

To Vás vyučoval pouze jeden soukromý učitel?

Po páté třídě už pan Votruba nebyl na vyučování v měšťanské škole způsobilý, tak přišel středoškolský profesor Jan Černý, ten měl vyučoval do tercie, toho už jsem neměl tak rád. Zkoušky jsem dělal v Praze u jezuitů v Arcibiskupském gymnáziu v Bubenci. Což byli známí „hrdlořezové“, velice přísní – latina atd. Potom rodiče rozhodli, že budu chodit do veřejné školy. Našli byt na Malé Straně v domněni, že v Hellichově ulici je gymnázium, ale byla to jenom reálka, tam nebyla latina atd., takže jsem nakonec musel chodit na Smíchov a tam jsem roce 1943 maturoval. Ale nevynechal jsem ani jeden víkend na Šternberku a samozřejmě prázdniny.

Co jste tady dělal?

To co by dělal každý kluk v mém věku. Měl jsem tady sourozence, nás je celkem devět. Pak přátele. Dokonce tu bylo hokejové družstvo, kde jsem hrál v útoku na levém křídle. Hráli jsme s Ratajemi, Janovicemi a Kácovem. Potom příroda, flobertka, s hajnými jsem chodil po lesích a podobně.

Ted' se možná hloupě zeptám, protože nevím. Vy jste Šternberk z Černých baronů?

Jsem Šternberk z Černých baronů, zejména z toho filmu, protože v knize nejsem uváděn, ale ten režisér si mě půjčil do toho filmu aniž bych o tom věděl. To by mi ale neškodilo. Spíš, že všechno je naprosto vymyšlené. Nikdy jsem nebyl na Zelené Hoře v lomech, to byli tzv. lehké PTP,

nad kterými jsme ohrnovali nos, protože my jsme byli těžké PTP a to bylo pod zemí. Takže já jsem byl od roku padesát do roku padesát pět na šachtě. Nejprve v Hrdlovce u Duchcova a po půl roce nás převezli do Karviné a tam jsem čtyři a půl roku pracoval na dole Františka. Tam bylo ovšem kamenné uhlí a úplně jiné, podstatně tvrdší podmínky. V těch šachtách však bylo tisíce pětépáků.

Mělo to vliv na Váš další život nebo na životní filosofii?

Já jsem samozřejmě získal různé zkušenosti. Než došlo k těm zvratům, totiž za doby protektorátu – to bylo první vyvlastnění, konfiskace, zapečetění místností na hradě atd., pak krátká doba od roku 1945 do roku 1948 a znovu vyvlastnění. Za první republiky, já jsem byl nejstarší z dětí, takže zaměstnanci, lesmistři a správcové ve mně viděli toho dalšího a tak se ke mně přiměřeně chovali. Pak jsem spadl do sociálního sklepa až na dno a vše jsem to viděl zespoda. Takže si člověk udělá určité zkušenosti o lidech a o vzájemných vztazích.

Vy jste vlastně musel od okupace do pětápadesátého roku zažívat samé kruté věci?

Jó, když je člověk mladej a když je hodně postižených stejným způsobem a je taková sounáležitost, vzájemná pomoc a pochopení, člověk si zvykne na všechno. Samozřejmě, že to bylo obtížné, ale fyzicky jsem to bez problému zvládl. Určitě jsem si dovedl představit příjemnější život.

Co bylo po pětápadesátém roce?

Pak jsem se vrátil. Chtěli, abych podepsal další setrvání v hornictví, ale já jsem před tím studoval práva a chtěl jsem nějaké přiměřené zaměstnání. Tak jsem se vrátil do Prahy. Nemohl jsem tam ale nic sehnat, protože kdekoliv jsem se ucházel a zjistili moje jméno, tak každý odmítal, litoval a ukazoval na dveře. To bylo strašně nepříjemné, protože nebyť v pracovním vztahu byl vlastně trestný čin. Pak jsem shodou okolností se setkal s hercem Třebickým, předsedou ROH Hudebního divadla Karlín a ten mně sehnal práci v technice. Od roku 1956 až do roku 1968 jsem byl jevištním dělníkem, čili kulisákem, v Hudebním divadle Karlín. Pak jsem byl pomocný oponář, stranní mistr a nakonec zástupce jevištního mistra.

To bylo dobré, v Karlíně. Tam byl šéfem Oldřich Nový. Nebo to pro Vás byla špatná doba?

Ano, tam byl Oldřich Nový. Ten mi vždycky říkal: „Jak se máte pane inženýre?“ Jinak to byla dřina, ale to mně neškodilo. Dekorace, každý den jiné představení, dekorace, paměť a organizace. Každá inscenace měla dva až tři tisíce jednotlivých kusů všelijakých dekorací. Ty musely být na vteřiny připraveny nejenom na jevišti, ale i v odkladovém prostoru. To mě bavilo. Také tam bylo bezproblémové prostředí. V technice pracovalo víc takových exotů jako já. Býval tam bývalý šéfpilot Tomáše Bati, velitel hradní stráže za Masaryka a Beneše plukovník Hrabě nebo druhý tajemník československého velvyslanectví v Londýně za druhé světové války.

To je zajímavé. Divadlo vlastně poskytovalo azyl politicky nespolehlivým lidem?

Ano, tak to bylo. Také tam byli nasazení nějakí informátoři a člověk si musel dávat pozor na jazyk, ale s herci, sboráky a členy orchestru to bylo dobré. Přítel Karel Vlach vždy strašně odvážně nadával na poměry. Na něj si ale nikdo netroufl. S Werichem jsem se poznal sice v Karlíně, ale víc ve Velharticích na Šumavě kam jsme oba jezdili na chalupu. Pak jsem emigroval a jednoho dne jsem dostal do Vídně pohlednici Hradčan a za věžemi sv. Víta bylo propisovačkou nakreslené slunce s paprsky a u toho bylo připsáno: „Vychází, nezapadá! Jan Werich.“ Já jsem ve Vídni koupil takovou kresbu od Dürera, zajíčka s přiklopenými slechy a připsal jsem tam: „Čihá za bukem! Sternberg“.

Kdy jste vlastně emigroval?

O divadelních prázdninách v srpnu 1968, byla taková měkká atmosféra, tehdy jsem zažádal o návštěvu sourozenců, kteří žili v zahraničí. Dostali jsme výjezdní doložku, právě když okupační vojska obsadila Prahu. Řekli jsme si, že to zkusíme, ale nebyli jsme ještě rozhodnutí v zahraničí

pokračování na str. 6

pokračování ze str. 5 – Vzpomínka na Zdeňka Sternberga

zůstat. Šel jsem tedy na Hlavní nádraží koupit jízdenky na rychlík do Münsteru. Měli však jízdenky jenom do Frankfurtu, tak jsem chtěl do Frankfurtu. Ten pokladník se mě ptal: „Zpáteční?“ já jsem odpověděl „Ne, jenom tam.“ A za mnou se začala celá fronta řehtat. Pak jsme bez jakýchkoliv problémů odjeli. Chvilí jsme byli v Německu, ale nakonec jsme se uchytili ve Vídni. Já jsem v jednom velkém potravinářském koncernu udělal kariéru, skončil jsem jako zástupce generálního ředitele. Do důchodu jsem šel v pětašedesáti zrovna, když se tady začalo chrastit klíči. Tak jsem se vrátil, byl jsem amnestován, protože jsem dostal nastro tři roky za nedovolené opuštění republiky. Od té doby jsem zase tady.

Ve Vídni jste měl post zástupce generálního ředitele, to jste na tom byli dobře. Jaké to bylo po návratu. Vztít si do správy tenhle hrad. To asi není jednoduché začít tady podnikat?

No jistě, že ne. Tam byla výhoda v tom, že se mě nikdy nikdo nezeptal kdo jsem a odkud jsem. Tam se hodnotilo kdo co dokáže, kdo co udělá a hotovo. Když neuspějete, tak vám s úsměvem podají ruku a řeknou: „Děkujeme a těšilo nás.“ Když máte úspěch a daří se vám, tak máte možnost postoupit. Já jsem se ovšem snažil, protože jsem chtěl sobě dokázat, že něco umím. Tady to byl pro mě jiný svět ze začátku. Když jsem hrad procházel, znal jsem tady každý kámen, každou místnost, jen jsem se divil, co se tu změnilo.

Co jste si předsevzal?

Předsevzal jsem si zhodnotit, zlepšit, přibližně tak, jak to kdysi bývalo. To je můj záměr, který nikdy nekončí, který jde pořád dál.

Kromě několika mimořádných památek ve Středních Čechách se ale ty méně důležité nemohou turistickým ruchem uživit. Jak je to na Českém Šternberku?

Kdyby byla nutná nějaká akce v rozsahu nová střecha nebo injektáž skalního masivu pod hradem, tak to bychom nezvládli v žádném případě. Takovou víc než běžnou údržbu, kterou děláme nepřetržitě, tu z velké části hradíme z příjmu ze vstupného a z prodeje suvenýrů. Jinak k hradu patří lesní hospodářství a zemědělské statky. To se tak drží nad vodou. Dotaci na hrad jsem ještě nedostal. Teď se o ní ucházíme na hladomornu, která je ve velmi špatném stavu. Ovšem to je zatím jen zbožné přání.

Váš rod znamenal pro Posázaví velmi mnoho. Vaši předkové byli u všech důležitých událostí. Prožíváte rodinnou historii, zajímáte se o ni?

Nic nového neobjevuji. Můj otec se velmi podrobně zabýval rodinnou historií, spolu jsme o ní diskutovali a navíc existuje obsáhlá literatura. Dost podrobně znám souvislosti. Když však něco nového vyjde, rád si to přečtu.

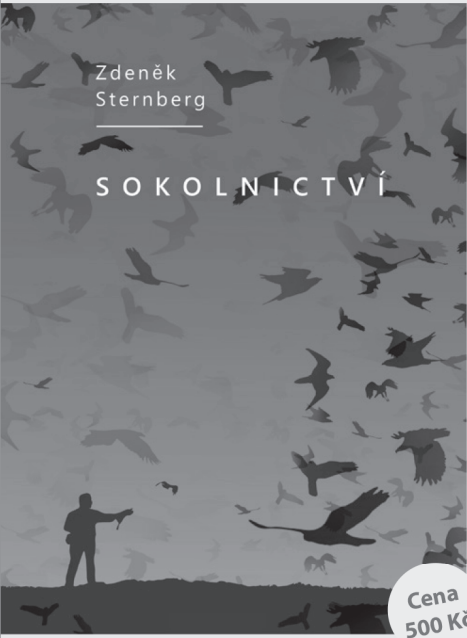
Váš dědeček byl hlavní koncesionář dráhy Čerčany–Kolín, která bude mít letos stoleté výročí. Vzpomínáte na dědečka, na jeho železnici a připravujete se nějak na oslavy?

Bezprostředně si na svého dědečka Filipa vůbec nepamatuji, protože on umřel v červenci 1924 a já se narodil v srpnu 1923. Takže paměť tady žádná není. Samozřejmě, že velmi podrobně ho znám z vyprávění, jednak babičky a jednak mého otce, který Filipa velmi miloval. Navíc dědeček zanechal spoustu písemných i uměleckých památek. O dráze jsem byl od útlého věku informován. Udivuje mě, že tu dráhu budovali rok a jedenáct měsíců ručně. K neuvěření. Vzpomínám si také, jak náš lesmistr, aby se dostal do lesů u Lededčka, tady nasedl na drezínu a dva ajznbobáči šlapali a jelo se do Lededčka. Z hradu je dráha vidět široko daleko. Když jezdily parní lokomotivy, skoro pravidelně v létě hořel les, to patřilo k folklóru. Pak všechno co s tím souviselo. Pan Ludvík Havlíček, který prodával jízdenky nebo pan Hruška v Čerčanech, který vycházel na perón se zvoncec a hlásil vlaky. Tu trať jsem možná tisíckrát jel ze Šternberka do Čerčan. Teď mě oslovili představitel Českých drah, předali mi přesný jízdní řád slavnostního vlaku a já bych se zase rád projel tou tratí. Vzpomínám si ještě na jednu příhodu z železnice. Jeden můj strýc jel na Šternberk z Kolína, v Nových Dvorech u Rataj vlak zastavil a dlouho stál. Strýc se ptal proč nejedou a vlakvedoucí mu odvětil: „Je sobota. Přednosta se koupe, tak nosíme vodu z lokomotivy.“

Jak se cítíte zase zpátky v rodném kraji na svém hradě?

Nejen současnou svou existencí, ale celým svým životem se tu cítím doma, jsem s hradem spjat. To staré zdivo je prorostlé pomyslnými geny našeho rodu. Je to závazek, povinnost a zadostiučinění, když se něco podaří.

Tento rozhovor poskytl v dobrém rozmaru pro Sázavské listy pan Zdeněk Sternberg Milanu Štědrovi před dvaceti lety. Miš

Zdeněk Sternberg

SOKOLNICTVÍ

Cena 500 Kč

Falconia club

UNESCO 2010–2020

10. VÝROČÍ ZÁPISU
ČESKÉHO SOKOLNICTVÍ
DO UNESCO

Exkluzivní reedice knihy Zdeňka Sternberga SOKOLNICTVÍ právě v prodeji!

- rozšířené vydání, 280 stran, formát A4
- rozhovor s autorem původního vydání
- kompletní dochovaný článek – Fridrich Mensdorff-Pouilly Sokolnictví – Stráž myslivosti 1929
- doplněno o barevné fotografie a originální kresby Petra Indí Straky a mnoho dalšího

Objednávejte na <http://dmo.posazavi.com/cz/Shop.aspx> nebo na info@posazavi.com.
Případné další informace na tel.: 731 612 436.

Knihu možno zakoupit v Informačním centru Sázava

Největší školu bojových umění Covid nezastaví

Tento rok byl plný nečekaných událostí, které nás zastihly. Na jaře nás přepadla coronavirová opatření, kterým jsme se museli přizpůsobit. Tréninky, které byly venku nikomu nevalily, alespoň jsme byli na čerstvém vzduchu. Horší byla opatření, co následovně přišla – zákaz stýkání osob, to pro nás znamenalo i konec tréninků. My jsme se ale nevzdali a začali jsme s video lekci a on-line tréninky. Naš mistr Martin Zámečník udělal přes 100 výukových videí a nespočet on-line tréninků. Probíhaly také soukromé lekce pro naše členy.

Naši nejlepší členové se připravovali na Mistrovství Evropy, které mělo proběhnout v květnu 2020 v Praze. Našich 16 nominovaných studentů mělo speciální cvičební plán, který museli dodržovat. Nebylo to jenom o trénincích, ale také o pilné domácí přípravě. Všichni byli perfektně připraveni, ale bohužel kvůli špatné situaci se Mistrovství Evropy přesunulo na léto, které bylo poté také zrušeno. Naši nominovaní členové dlouho nesmutnili a začali na sobě pracovat mnohem více, aby na dalších závodech prokázali svoji výkonnost.

Tento rok jsme se také chystali obhájit titul nejúspěšnějšího střediska talentové mládeže a též obhájit titul nejúspěšnější školy na Mistrovství České republiky. Ač byly obě soutěže zrušeny/odloženy, my nepřestáváme cvičit. V novém školním roce jsme měli velmi slabé náborů díky neumožnění tradičních exhibičních ukázek na školách díky epidemiologické situaci. Na podzim kvůli opatřením začali naši učitelé vysílat opět tréninky on-line a účast na trénincích byla opravdu obrovská. Také je třeba zmínit, že pokračuje stavba našeho tréninkového centra v Beztahově u Votic. Nyní je na řadě zbrusu nová prostorná hala, která bude na jaře dokončena. Všichni se již těší, až si v nové hale naplno zacvičí.

Velký dík patří hlavně našim členům, kteří nás celou dobu podporovali a byli s námi.

Staňte se členy největší školy bojových umění v ČR, posilujte cvičením obranyschopnost svoji i vašeho organismu a naplňte třeba svůj dávný sen nebo novoroční předsevzetí! Stačí na www.tkd.cz nalézt vám nejvíce vyhovující trénink a přijít si cvičení v lednu zkusit zdarma. Nebo se účastnit našich on-line lekcí. Nikol Křížová, Ge-Baek Hosin Sool

Šachové děti stále hrají!

V předešlém čísle SL jsem psal o distanční žákovské lize. V ní byly od té doby odehrány poslední 2 turnaje, v nichž naši zástupci dosáhli následujících výsledků:

19. 12. (58 hráčů): 4. Matoušek 5 b., 23. Krejčířek 4 b.

28. 12. (55 hráčů): 8. Matoušek 5 b., 25. Fugner 4 b., 37. Krejčířek 3 b., 40. Novák 3 b.

V konečném pořadí podle věkových kategorií skončili naši takto:

HD14 (20 hráčů): 3. Matoušek, 13. Žoudlíková V. (5. mezi děvčaty), 15. Novák

ilustrační foto

HD12 (22 hráčů): 11. Fugner, 19. Mrázová (3. mezi děvčaty)

HD10 (12 hráčů): 4. Krejčířek, 11. Žoudlíková R. (3. mezi děvčaty)

Konečné pořadí našich bez ohledu na věkové kategorie (celkem 71 hráčů):

8. Matoušek, 31. Krejčířek, 35. Fugner, 46. Žoudlíková V. (8. mezi děvčaty), 55. Novák, 57. Žoudlíková R. (10. mezi děvčaty), 63. Mrázová (12. mezi děvčaty)

Díky úsilí pořadatelů z Šachového klubu Právnín a finanční podpoře Městského domu dětí a mládeže Vlašim, byla letos zahájena Distanční žákovská liga 2, v níž jsou tentokrát děti rozděleny do 2 turnajů podle věku (starší žáci narození 2004–2009, mladší žáci narození 2010 a později). Byl bych rád, kdyby se jí zúčastnilo více našich hráčů než té předchozí, i když účast v prvním turnaji tomu neodpovídá:

16. 1.

Mladší (33 hráčů): 18. Žoudlíková R. 3,5 b. (4. mezi děvčaty), 27. Krejčířek 2 b.

16. 1.

Starší (42 hráčů): 21. Matoušek 3,5 b., 33. Žoudlíková V. 2 b. (5. mezi děvčaty), 36. Mrázová 1,5 b. (6. mezi děvčaty)

Snad se to tedy zlepší...

Jiří Kotzot

INZERCE

OBNOVA ZAHRAD

MÁTE ZAHRADU? JEN NĚKOLIK STROMKŮ U DOMU?

- **ŘEZ+KÁCENÍ** ovocných/okrasných stromů, keřů; křovin
- **REVITALIZACE:** přeprojektování + nové výsadby
- **DLOUHODOBÁ ÚDRŽBA** stávající/vysazené zeleně
- **ZÁVLAHY, terénní úpravy + drobné zednické práce**

Podrobně na: www.OBNOVAZAHRAD.cz
tel.: 723 165 502

+ **MED OD VČELAŘE** - 3 druhy (květen, červen, červenec), BIO kvalita

POKLÁDKA
A RENOVACE
DŘEVĚNÝCH PODLAH,
PVC, KOBERCŮ,
VINYLOVÝCH
A PLOVOUCÍCH
PODLAH

DEMONTÁŽ
A EKOLOGICKÁ
LIKVIDACE
STARÝCH
PODLAHOVÝCH
KRYTIN

Podlahářství W&R
TEL: 733 567 179
E-MAIL: PODLAHYWAR@SEZNAM.CZ

V únoru startuje nový Klub tvůrčího psaní, děti se mohou hlásit už nyní

V únoru zahájí činnost nový Klub tvůrčího psaní, který je určen žákům 5.–9. tříd základních škol z Benešova, kteří rádi popustí uzdu své fantazii a budou v přátelském kolektivu nadšených psavců tvořit malé i větší příběhy. Na děti čekají hry se slovy, seznámení se základními principy literárních žánrů, tvorba filmového scénáře, beseda se spisovatelem, návštěva tiskárny či redakce a další inspirativní zážitky. Klub je dalším z výstupů Místního akčního plánu vzdělávání II (MAP), který pro území obce s rozšířenou působností Benešov realizuje Posázaví o.p.s. Tvůrčími lekci provede děti Bc. Jan Vavřín. Přihlášky se přijímaly do 26. 1. 2021.

„Velmi zodpovědně jsme vybírali lektora, konzultovali obsah s odborníky a klub připravili tak, aby měl pestrou náplň a přinesl žákům mnoho nových zážitků. Věříme tedy, že se bude líbit. Rádi bychom v něm přivítali děti, které mají o psaní opravdový zájem, a umožnili jim, aby mohly rozvíjet svůj talent,“ řekla koordinátorka projektu MAP II Helena Šešinová.

Klub tvůrčího psaní vzniká z podnětu pracovní skupiny Čtenářská gramotnost, která v rámci MAP II loni připravila úspěšný projekt Benešovsko žije příběhy. Zapojilo se do něj kolem 140 dětí, které vytvořily 86 příběhů. Nejzdařilejších 21 povídek, pohádek či básniček vyšlo v knize Benešovsko žije příběhy. „Podařilo se nám podchytit děti, které psaní a tvorba evidentně baví, a říkali jsme si, že řada z nich má skutečně talent a chtěla by se dál rozvíjet. Přemýšleli jsme nad tím, jak jim pomoci, a volba padla na Klub tvůrčího psaní,“ uvedla koordinátorka MAP II Jana Čechová.

Inspirací podle ní byl loňský stejnojmenný seminář s lektorem Reném Nekudou, který uspořádali pro pedagogy škol z Benešovska a o který byl velký zájem. „Shodou okolností jsme poznali Jana Vavřína, který učí v Mateřské a základní škole GAIA v Týnci nad Sázavou a je spolužákem Reného Nekudy. Má podobné znalosti a dovednosti, líbil se nám jeho nadhled a kreativita, takže jsme si řekli, proč to nevyužít,“ řekla Jana Čechová. Organizátoři

požádali o spolupráci ředitele a pedagogy regionálních škol, aby zprostředkovali pozvánku k členství v klubu dětem a jejich rodičům. „Věříme, že v dnešní době distanční výuky, kdy k nim proudí hodně informací, se naše nabídka neztratí,“ dodala Jana Čechová.

Klub bude „otevřen“ od 1. února do konce června každé pondělí od 16.30 do 17.30 hodin v zasedací místnosti Posázaví o.p.s. v piaristické koleji v Benešově (Masarykovo náměstí 1). Probíhat bude prezenčně, pokud by epidemiologická situace neumožnila scházet se už od začátku února, zahájení klubu by se operativně posunulo. Po rozběhnutí klubu, bude-li to situace vyžadovat, se mohou některá setkání uskutečnit online. Maximální počet členů klubu bude 15. Při převisu zájemců dostanou přednost děti, které se přihlášily dříve. Díky prostředkům z MAP II bude pro přihlášené děti Klub tvůrčího psaní zdarma.

Projekt MAP II navázal na MAP I a je plánován na 4 roky, do srpna 2022. Přihlásilo se do něj 42 mateřských, základních a základních uměleckých škol z ORP Benešov. Součástí projektu jsou vzdělávací a informační akce pro pedagogické pracovníky a ředitele škol. Jejich tematické zaměření se upřesňuje na základě výstupu pracovních skupin složených ze zástupců škol. Byly vytvořeny čtyři pracovní skupiny: Financování, Čtenářská gramotnost, Matematická gramotnost a Rovné příležitosti.

Další informace jsou na <http://leader.posazavi.com/cz/Article.aspx?ArticleId=6264>.

Kontakt:

Bohuslava Zemanová

e-mail: zemanova@posazavi.com, tel.: 723 881 081

Jaroslava Tůmová

e-mail: tumova@posazavi.com, tel.: 602 216 637

Jaroslava Tůmová, PR Posázaví o.p.s.

KLUB TVŮRČÍHO PSANÍ

Klub se otevírá pro žáky 5. až 9. tříd, kteří rádi popustí uzdu své fantazii a budou v přátelském kolektivu nadšených psavců tvořit malé i větší příběhy.

Čeká vás série tvůrčích úkolů, nejrůznějších her se slovy, zorientování se v základních principech literárních žánrů, tvorba filmového scénáře, beseda se spisovatelem, návštěva tiskárny/redakce a další inspirativní zážitky.
Tvůrčími lekci vás provede Bc. Jan Vavřín.

Kurz probíhá od 1. února 2021 do 28. června 2021
(každé pondělí od 16.30 do 17.30 hodin)
Posázaví o.p.s., Masarykovo náměstí 1, piaristická kolej,
256 01 Benešov

Sportovní dětská psychologie a pedagogika

Protože se stále nemohou konat žádné sportovní akce, budu se v této rubrice opět věnovat sportovní psychologii. V tomto pokračování se zaměřím na pubertu:

PUBERTA (13–15 LET)

Toto období začíná objevením se prvních známek pohlavního dospívání, takže spodní věková hranice je značně variabilní; horní hranice přitom zůstává více či méně pevná. Úzce na ně navazuje období adolescence (to trvá přibližně do 20–22 let), přičemž společně se obě nazývají dospívání. Nyní sice budu charakterizovat období pubescence, ale mnoho znaků platí i pro celé dospívání.

Puberta je vývojovým obdobím plným biologických, psychických i sociálních změn – vyloženě nápadné je biologické zrání, ovšem psychosociální vývoj se též projevuje velice výrazně. Jedinec v tomto období více či méně zdařile usiluje o přizpůsobení se právě těmto novým biologickým, psychickým i sociálním podmínkám, mezi nimiž navíc existuje i spousta velmi komplikovaných vztahů.

Dochází k rozvoji všech poznávacích procesů, které se prohlubují, diferencují a specializují. Obzvláště vývoj vnímání dosahuje svého vrcholu a podstatně více souvisí s abstraktním, slovně logickým myšlením. Právě rozvoj myšlenkových operací umožňuje mladému člověku kritičtější (někdy ovšem až příliš) přijímat informace. Silně se projevuje touha po originalitě, jedinečnosti, individuálním vyjádření.

Přichází pubescentní vzpoura proti světu dospělých (což je normální a má to svůj vývojový účel). Začnou se projevovat jak obranné (až agresivní) citové reakce (strach, hněv, žárlivost), tak i pozitivní citové reakce (láska, nadšení, radost). Pubescenti nejistotu často zakrývají vychloubováním, siláctvím, hrubostí či arogancí. Někdy se to projeví i jako ignorantství vůči okolí.

Nejdůležitějšími hodnotami se stávají efektivnost a kompetentnost. V záporné variantě vývoje se však u dítěte projevuje pocit méněcennosti, jenž zprvu vzniká z vědomí vlastních nedostatečných možností a neúspěšnosti při řešení konkrétních úkolů, později se však rozšiřuje na osobnost vcelku.

V tomto období se též začíná utvářet vztah k práci.

Rozvíjející se dětská osobnost si začíná uvědomovat práva ostatních lidí a další důležité podmínky, jež omezují život – začne je významně zvažovat při volbě chování.

VÝVOJOVÉ KONFLIKTY

Z hlediska sportovního trenéra jde o klíčové období v týmových sportech – děti si začínají uvědomovat sobecké pojetí hry a chápat to týmové. Právě zde se projevuje nová významná síla, jíž je vlastní odpovědnost. Současně však dítě mnohem hlouběji chápe svou individualitu, což nevyhnutelně vede k složitému a bolestnému hledání svého osobitého rukopisu.

Dítě je postaveno před nutnost vyřešit několik vývojových konfliktů:

- Kdo jsem? Jaký je můj obraz?

Jedná se o vrcholový okamžik rozvoje sebepoznání a sebehodnocení, jak jsem o něm psal v úvodní charakteristice mladšího školního věku (viz SL 6/2020).

- Dítě musí dokončit přerod z hravého bezstarostného dítěte (první část mladšího školního věku) či poslušného a učenlivého robota (druhá část mladšího školního věku) v opravdového sportovce (hráče), jenž má vlastní pohled na sport a začíná na sebe brát zodpovědnost za své chování.

- Je nutné završit přechod od egocentrického vnímání hry na vědomou součinnost s ostatními, resp. úspěšně vyřešit konflikt mezi nimi.

Ideálním výsledkem pak je nabrání správného směru k vlastní identitě, v týmovém sportu pak silící pocit součinnosti, sounáležitosti a začátek hledání sociální a herní role v týmu. Pokud dítě úspěšně všechny konflikty vyřeší, umožní mu to stanovovat si vlastní hranice chování. Tento proces pak již není nutno korigovat zvenčí, protože dochází k vnitřním korekcím, s nimiž přichází nová kvalita.

VÝKONNOSTNÍ SPORT

Mladí hráči často sní o vrcholných sportovních výkonech. Přitom však již v tomto věku dokáží zjistit, že pokud nejsou od malička zapojeni do vrcholové sportovní přípravy, jejich šance na vstup do elity nejsou velké. V této souvislosti zopakují svůj názor na trenéry mládeže: „**Není cílem trenéra vychovat mistra světa, ale dítě, které má rádo daný druh sportu!**“ – viz odstavec Tlak na výsledky v druhé části mladšího školního věku (SL 12/2020).

Přesto však nesmíme na zvyšování výkonnosti rezignovat – vždyť to je sportu vrozeno! Děti by proto měly porovnávat vlastní výkony s výkony druhých a v tomto věku si již samostatně klást otázky typu: Jak daleko mám ke špičce oddílového žebříčku? Co musíme udělat, aby naše družstvo porazilo lídra soutěže? Kolik desetin sekundy mi chybí na překonání třídního rekordu?

Pokud se dítě rozhodne pro dráhu výkonnostního sportovce, ocitne se na důležité životní křižovatce – orientace na výkon totiž vyžaduje úpravu životního stylu, v čemž mu trenér musí hodně pomoci (samozřejmě ve spolupráci s rodiči).

Trenér se též musí snažit využít relativního paradoxu, kdy i přes citovou labilitu stoupá sebekontrola a ubývá citové bezprostřednosti, což může být pro uvědomělý trénink velká výhoda. Děti jsou totiž již schopny dlouhodobějšího soustředění na činnost (tréninkovou jednotku), kterou vykonávají s maximálním úsilím.

Je však nutno být velmi ostražitým! Do tréninkového procesu dětí se totiž nenápadně vetřel důraz na předčasnou konkurenci, což často vede k nežádoucí změně poměru tréninků vůči soutěžím. Může sice dojít k počátečnímu (někdy i rychlému) zlepšení, pak ale zákonitě nárůst výkonu začne stagnovat. Příliš mnoho utkání bez dostatečného objemu kvalitního tréninku vede pouze ke ztrátě motivace, často dokonce k apatii a následně ukončení sportovní činnosti.

ilustrační foto

PARTA

V úvodu zmíněná nejistota, pocit úzkosti z neznámého, včetně dojmu neporozumění a osamocení vede pubescenty k sdružování v těsném společenství – ve smečce. Parta, třída, ale i sportovní tým se stávají celkem, v němž se probouzí vědomí sounáležitosti a solidarity. Poprvé se ve skupině začíná uplatňovat heslo „Všichni za jednoho, jeden za všechny!“, přičemž se vyvíjí kodex cti a silné veřejné mínění.

Učitel či trenér musí včas zachytit případné nesprávné tendence, které mohou svést kolektiv na scestí, což může končit až kriminálním chováním či drogovými závislostmi (tím myslím i kouření a konzumaci alkoholu). Parta sama o sobě není nic špatného, špatné se z ní však může zrodit v důsledku zákonitého kolísání, protože dospívající člověk s omezenými zkušenostmi a vědomostmi se nemůže opřít o nějaký pevný bod, který teprve hledá.

ROLE DOSPĚLÝCH

Právě zde se musí projevit úloha rodiče, učitele, trenéra – děti potřebují opatrné a nenásilné, ale pozorné vedení. (Zdeněk Haník, bývalý český volejbalový reprezentant, trenér národních družstev Česka a Rakouska, místopředseda ČOV a mimo jiné i trenér mládeže, tento přístup nazývá zahradník.) Někdy (ale opravdu ve zcela výjimečných situacích!) je však nutno použít i autoritativní, případně i razantní výchovné zásahy (seržant podle Z. Haníka). Přístup trenéra ke svěřencům by měl být vždy taktický a diskrétní (hlavně kvůli citovým výkyvům). Trenér i rodiče by se přitom měli vyhýbat ironii a měli by být spíše moudrým, přístupným, naslouchajícím a chápajícím rádcem.

TRÉNINK

Jak jsem již uvedl v úvodu, v tomto období se u člověka rozvíjí abstraktní myšlení, což umožňuje ve hře objevovat skryté taktické souvislosti (to se týká hlavně kolektivních sportů, ale např. v šachu se to projeví též – i když o něco dříve). Trenér by proto měl klást důraz na jednoduché herní kombinace a základy pro náčrt hry v útoku i v obraně. Koncem tohoto období je pak možné rozvíjet i jednoduché strategie.

Pamatujte však, že hráč není vaší loutkou – je zapotřebí dětem ponechat dostatek prostoru k vlastnímu rozhodování, pro něž jsou právě teď ideální předpoklady. Je také nutné citlivě zvažovat upozorňování na chyby a jejich odstraňování. I nyní, přestože puberta již není typicky „hravým obdobím“, by se hravé aktivity neměly zcela vynechávat. Hra samotná může hráče naučit herním konceptům – toho lze výhodně dosáhnout vhodnou úpravou herních cvičení, která je dovedou k hledání úspěšných řešení v různých situacích. A jejich opakované zvládnuté provedení ve hře jen posílí hráčovo sebevědomí.

Mějte na paměti, že hráč již chápe smysl tréninku, je schopen přijmout zodpovědnost za své jednání a uvědomuje si důsledky vlastních činů.

Zde ukončím své povídání o vývojových obdobích člověka důležitých pro trenéra dětí a mládeže, a v dalších pokračováních se zaměřím na oblasti, o nichž jsem se zmiňoval v předchozím textu s odkazem na to, že se k nim vrátím. Jako anonci uvedu např. následující pojmy: lidské činnosti, motivace a motivy, vztah mezi vlohami a schopnostmi apod. Jiří Kotzot

 DASKO
STAVEBNINY

vás podrží

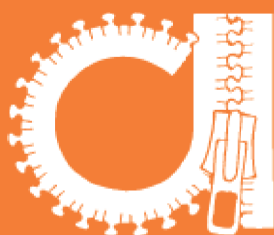

*i v nové prodejně
s hutním materiálem*

Průmyslová 333, 285 06 Sázava

OTVÍRÁME NA JAŘE 2021

www.dasko.cz

Občanská
poradna

Nestranně

Bezplatně

Nezávisle

Důvěrně

NEBUĎTE NA DLUHY SAMI ! ANI V KARANTÉNĚ

Fungujeme osobně dle aktuální otevírací doby, na telefonu či emailu !

- **Pomoc zadluženým osobám - exekuce, oddlužení**
  - mapování dluhů
  - zpracování návrhů

akreditace od Ministerstva spravedlnosti na podání návrhu na oddlužení

774 780 107, 606 074 257

obcanskaporadna@cestaintegrace.cz

www.cestaintegrace.cz

Provozuje:

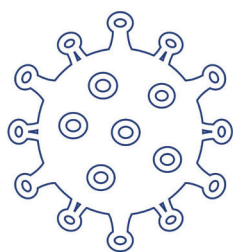
Cesta
integrace

Finančně podporují:

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Projekt „Cesta z dluhů na Benešovsku“ realizován díky finanční podpoře z Operačního programu Zaměstnanost, č. projektu: CZ.03.2.60/0.0/0.0/18_088/0010694.

Očkování seniorů 80+ proti COVID-19

REGISTRACE SENIORŮ 80+ K OČKOVÁNÍ PROBÍHÁ OD 15. LEDNA 2021 V CENTRÁLNÍM REGISTRAČNÍM SYSTÉMU

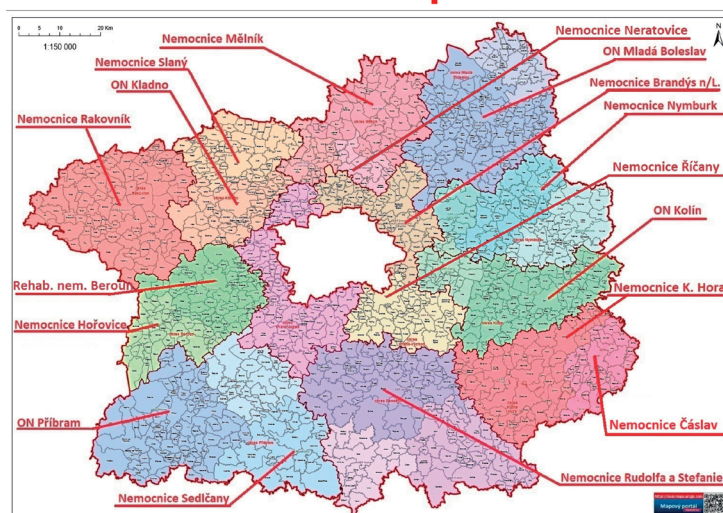
Jak se registrovat?

vyplnit on-line registrační formulář na <https://crs.uzis.cz>
 registraci mohou provádět i rodinní příslušníci, sociální pracovníci, praktičtí lékaři
 lze ji provést i telefonicky prostřednictvím pracovníků linky podpory **1221**
 prosíme rovněž starosty obcí, aby jejich úřady pomohly v rámci možností seniorům se zaregistrovat

Co je potřeba pro registraci?

zájemce musí souhlasit s vyplněním informací důležitých pro rezervační systém
 následně je zájemce vyzván k registraci termínů na nejbližší oč. místo, kde si rezervuje termín na základě zaslání PIN kódu
 rezervují se dva termíny (dvě očkovačké dávky)

Kde očkování probíhá?

Jak očkování probíhá?

při příchodu nejprve slovně potvrdit svou registraci
 měření tělesné teploty a převzetí informačního letáku o očkování (pozn. lékařský dotazník je vyplněn již při registraci osoby do centrálního rezervačního systému)
 prokázání identity - OP, pas, ŘP
 přiřazení očkované osoby dle RČ v informačním systému
 kontrola vyplněného lékařského dotazníku - krátký pohovor s lékařem
 provedení očkování
 zápis očkování do ISIN (čárový/QR kód)
 15 minut v čekárně po očkování

Více informací na <https://pkr.kr-stredocesky.cz>

Máte dotazy?

Volejte infolinku
 zdarma
 800 710 710

